

EU-vaihtoe

LIIKENTEEN JA VIESTINNÄN EU-TIETOA

Telekomissaari Liikanen:
Laajentunutkin EU on tietoyhteiskunta.....s.4-6

Teleministerit:
Roskapostien estämisessä
tarvitaan yhteistyötä.....s.8

Vinjetidirektiivistä
ei päästy sopuun.....s.9

Irlanti koittaa hyödyntää
loppukauden.....s.11

Suomen julkiset palvelut hyvin
Internetissä.....s.15

III rautatiepaketti jatkaa
valkoisen kirjan linjoilla.....s.18

Direktiivi tekisi
ajokorteista määräaikaista.....s.20

Svensk resumé:
EU vill förbättra säkerheten
i hamnarna.....s.26

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Liikenne- ja viestintäministeriö/
tiedotus
PL 31, 00023 Valtioneuvosto
päätoimittaja
Janne Hauta
puhelin (09) 160 28623
tilaukset ja osoitteenmuutokset
info@mintc.fi
faksi (09) 160 28590
puhelin (09) 160 28332

Svensk resumé:
Harriet Öster

ULKOASU JA TAITTO

Sinari Oy
Minna Rekola

EU:n komission Internet-sivut
LVM arkisto

EU-vaihde on luettavissa
liikenne- ja viestintäministeriön
www-sivuilta osoitteesta www.mintc.fi
Tekstin lainaaminen on sallittu
edellyttäen, että lähde mainitaan.

Sisällys

Liikenteen ja viestinnän EU-tietoa

30. 4. 2004

NÄKÖKULMA

Telekomissaari Erkki Liikanen:
Laajentunutkin EU pysyy
tietoyhteiskuntakehityksessä mukana.....4

TELEMINISTERINEUVOSTO

Euroopan unionin teleministerit.....7
Sähköisen viestinnän toimintaedellytyksiä
parannettava.....7
Roskapostien estämisessä tarvitaan yhteistyötä.....8
Tietoyhteiskuntahuippukokouksen tulokset tyydyttivät.....8
eEurooppa 2005 -toimintasuunnitelman
välialkaistarkastus hyväksyttiin.....8

LIIKENNEMINISTERINEUVOSTO

Euroopan unionin liikenneministerit.....9
Vinjettidirektiivistä ei päästy sopuun.....9
Komissio esitteli kolmannen
rautatiepaketin ministereille.....9
Galileo-hankkeen yhteistyö etenee aikataulussa.....10
Lentoliikenneneuvottelut Yhdysvaltain
kanssa etenevät.....10
Ajo- ja lepoaikasäädöksiä ei käsitelty neuvostossa.....10

IRLANNIN PUHEENJOHTAJUUS

Irlanti koettaa hyödyntää loppukautensa11
Irlannin kaudella vielä tiedonantoja.....11

TIETOYHTEISKUNTA

Komissio seuraa digi-tv:n etenemistä.....12
EU:n tietoyhteiskuntahankkeet kerättiin yhteen.....13
Digitaalisia sisältöjä hyötykäyttöön.....13
Vanhemmilta puuttuu tietoa Internetin vaaroista.....14
Uusien jäsenmaiden yritysten laajakaistat kunnossa.....14
Telealan asema esillä huippukokouksessa.....14
Suomen julkiset palvelut hyvin Internetissä.....15
Reijo Aarnio ehdolla tietoturaviraston johtoon.....15
Ministerineuvosto: EU tarvitsee laajakaistastrategian.....16
EU tehostaa tiedotusta kiinnostuksen lisäämiseksi.....16

LIIKENNEPOLITIikka

Marco Polo -hankkeet hyväksytty.....17
Hallitus käynnistää logistiikkaohjelman laadinnan.....17
EU ja Venäjä pohtivat liikennestrategiaa.....17

RAUTATIE JA ILMAILU

III rautatiepaketti jatkaa valkoisen kirjan
linjausten toteuttamista.....18
II rautatiepaketista päästiin sopuun.....18
Lentoyhtiöille velvollisuus toimittaa
tietoa matkustajista.....19
Ratakuljetuksia halutaan säädellä paremmin.....19

KULJETUS JA AJONEUVOT

Taksien luvanvaraisuuteen esitettiin muutoksia.....20
Direktiivi tekisi ajokorteista määräaikaista.....20
Digi-piirtureiden käyttöönotto siirtyy.....21

TUTKIMUS

Liikennetutkimusten tarjouskierros käyntiin.....21

MERENKULKU

Satamissa turvatoimista uusi direktiiviehdotus.....21
Itämeri nimettiin erityisen herkäksi merialueeksi.....22
Varustajien korvausvastuisiin tulossa korotuksia.....22
IMO pääsi sopimukseen painolastivesien käytöstä.....22

MATKAN VARRELTA

Helena Vänskä koordinoi liikenne- ja viestintäasioita.....23
Rantala jatkaa teleasiantuntijana.....23
Miika Mäkitalo sijaistaa Vänskää ministeriössä.....23
Puola ja Suomi sopivat satamayhteistyöstä.....23
Laura Eiro valmistelee merenkulun lakeja.....24
Nuijamaan raja-aseman siirrosta sopimus.....24
Ministeriön EU-puheenjohtajuuden
toimintasuunnitelma tekeillä.....24

SVENSK RESUMÉ

Teleministrarna i Europeiska unionen.....25
Redarnas ersättningsansvar höjs.....25
Trafikministrarna i Europeiska unionen.....26
EU vill förbättra säkerheten i hamnarna.....26

JULKAISUJA.....27

Näkökulma

Telekomissaari Erkki Liikanen : Laajentunutkin EU:n pysyy tietoyhteiskuntakehityksessä mukana

**Suomella on koko kymmenvuotisen EU-jäsenyyshistoriansa aikana ollut vain yksi henkilö EU-virkamiehien korkeimmas-
sa elimessä eli komissiossa. Entinen valtiovarainministeri ja pitkäaikainen kansanedustaja Erkki Liikanen on täyttänyt Suomen yhden henkilön kiintiön ensin henkilö- ja hallintoasioista ja sitten yritystoiminnasta ja tietoyhteiskunnasta vastaavana komissaarina.**

◆ Viisi viime vuotta ovat olleet komissaari Liikanen vastuualueella kovien muutosten värittämiä. Varsinkin telealalla on liikuttu monenlaisissa tunnelmissa.

- Kun vuonna 1999 aloitin tietoyhteiskunta-asioista vastaavana komissaarina, oli vauhti kovaa. Teleyritysten pörssikurssit olivat rajussa kasvussa, kuten koko mobiiliala yleensäkin. Nämä tekijät yhdessä saivat sitten aikaan sen, että verkkotoimilupi-

en hinnat karkasivat ja aiheuttivat alalle taantumajakson. Nyt kuitenkin eurooppalaiset teleyritykset ovat nousmassa ja ala on uskoakseni jälleen vahvan kasvun kynnyksellä, Liikanen ynnää.

Syitä laskulle ja orastavalle optimismille suomalaiskomissaari löytää kolikon kahden puolen.

- Vielä muutama vuosi matkaviestintämarkkinoita katsottiin liikaa tek-

nologian kannalta. Nyt tästä ajattelutavasta ollaan luopumassa ja alaa ollaan kehittämässä palveluiden näkökulmasta. Kolmannen sukupolven matkapuhelinmarkkinoiden palveluita on alettu kehittää niin, että niitä voidaan tarjota yhä enemmän myös GPRS-verkoissa. Jatkossa yrityksen on kilpailussa pärjätäkseen panostettava näihin palveluihin tosissaan, Liikanen uskoo.

Euroopan etumatka on pidettävissä

Matkaviestintä on ollut yksi niistä ai-noista sektoreista, jolla EU on ollut glo-baalien markkinoiden ykkönen. Komis-saari uskoo, että tämä etumatka on pi-dettävissä.

Myös verkkojen turvallisuuteen, yksityisyyden suojaan sekä vapauden ja turvallisuuden tasapainoon liittyvät asiat on hyvä nostaa esille, Liikanen laskettelee.

- Aasia on viime vuosina rynninyt kovaa ja kaventanut EU:n etumatkaa. Silti 2003 syksy ja 2004 kevät ovat olleet hyvä jakso EU:n telesektorille. Alan yritykset ovat Euroopassa keskittyneet luomaan sellaisia liiketoimin-ta- ja innovaatiomalleja, jotka tuke-vat mobiilia yhteiskuntaa. Uskon, että näin jatkamalla olemme oikealla tiel-lä, Liikanen laskeskelee.

- Toinen suuri kysymys on, miten yritykset ottavat nämä liikkuvat palve-lut todella käyttöön. Mitä nopeammin yritykset jatkossa pystyvät jakamaan tietokantojaan mobiilisti, sitä suurem-malla todennäköisyydellä niiden tehokkuus kasvaa. Tässä on myös käänne-kohta tuottavuuden kasvulle, Liikanen visioi.

eEurooppa-ohjelmat jakavat kokemuksia

EU on pyrkinyt kehittämään yhteiseu-rooppalaista tietoyhteiskuntaa eEuroop-pa-ohjelmien avulla. Komissio on ollut näiden ohjelmien tärkeänä liikkeellepa-nevana voimana.

- eEurooppa-ohjelma oli tärkeä tekijä, kun konvergenssiin perus-tuvaa sähköisen viestinnän lain-säädäntöä luotiin. Konvergenssi-lainsäädännön perusideanahan on ollut, että lainsäädäntö ei ole innovaatioiden esteenä, komis-saari painottaa.

Entä miten jatkossa Euroo-pan laajuiset tietoyhteiskunta-ohjelmat vievät unionin kilpai-lukykyä eteenpäin?

- Konkreettinen esimerkki tämän hetken eEurooppa-ohjel-man puitteissa toteutettavista hankkeista on yhteiseurooppalainen laajakaistastrategia. Siinä tavoitteena on käyttää markkinoita niin pitkälle kuin mahdollista laajakaistan levittämiseen. Erityisesti isot jäsenmaat, jotka ovat lähteneet hitaasti liikkeelle laajakais-tan levittämisessä, ovat osaksi tämän strategian ansiosta aktivoituneet, Liika-nen arvioi.

- Lisäksi sähköisen hallinnan eri-laiset e-ohjelmat, kuten eLearning ja eHealth, ovat saaneet aikaan sen, että kansalliset ohjelmat ovat joutuneet kansainväliseen vertailuun. Kun avoi-messa vertailussa on nähty, mitä par-haat tekevät ja niiltä on voitu oppia, niin varmasti se on omalta osaltaan vahvistanut kilpailukykyä, Liikanen ynnää.

No entä mihin jatkossa pitäisi säh-köisen tiedonkulun Euroopassa tähdätä?

- E-ohjelmista tehtiin juuri puoliväl-in evaluaatio. Se vahvisti, että fokus on oikea. Tarjontapuolella tärkeintä on jatkossakin, jo edellä mainittujen laa-jakaistojen ja kovergenssin lisäksi, verk-oturvallisuus. Kysyntäpuolella sähköi-

- eEurooppa-ohjelma oli tärkeä tekijä, kun konvergenssiin perustuvaa sähköisen viestinnän lainsäädäntöä luotiin.

nen hallinto ja terveydenhuolto sekä eLearning ja eBusiness -ohjelmat ovat ne, joihin panostetaan, Liikanen mää-rittää.

Digikuilun ylitse voidaan päästä vauhdilla

Toukokuun 1. päivä EU saa kymmenen uutta jäsenmaata. Verrattuna vanhaan Eurooppaan uudessa Euroopassa tieto-tekniiset valmiudet ovat huomattavasti vaatimattomammat. Miten ja missä ai-kataulussa tämän digikuilun yli pääs-tään?

- On erittäin tärkeää, että uudet jä-senmaat pääsevät mahdollisimman no-peasti mukaan tietoyhteiskuntakehityk-seen. Uskon, että monissa maissa tämä voi tapahtua hyvinkin nopeasti, sillä uusissa jäsenmaissa on erittäin vahva osaaminen matematiikassa ja luonnon-tieteissä. Se on hyvä pohja IT-koulutuk-seen. Toinen tärkeä seikka on, että näis-sä maissa voidaan suoraan siirtyä In-ternetin maailmaan, eikä heidän tarvit-se käydä läpi kaikkia vaihteita, Liikanen visioi.

- Uskon, että tietotekninen ala voi olla yksi nopeimmin kehittyvistä alois-ta uusissa jäsenmaissa. En pitäisi sitä mitenkään poissuljettuna mahdollisuu-tena, että viiden vuoden päästä par-haimmat sovellutukset tulevat Itä-Eu-roopan maista. Tiedämme jo, että Viro on edistynyt nopeasti IT-alalla, mutta muutamassa vuodessa voivat vaikkapa

Romania tai Bulgaria olla alan kärkinimiä. Jos strategia ja fokus ovat oikein asetetut, niin tällä sektorilla uudessa Euroopassa voidaan mennä todella nopeasti eteenpäin, Liikanen laskee.

Maailma muuttuu kovaa vauhtia

Viiden vuoden kokemuksella komissaari Liikanen kiittää Suomen vahvaa ja aktiivista panosta EU:n tietoyhteiskunnan rakentamisessa. Suomalaiskomissaarin mukaan on kuitenkin muistettava muutama perusperiaate.

- Tietoyhteiskunta kehittyi kovaa vauhtia ja siksi tällä sektorilla on vaarallista levätä laakereilla. Maailma muuttuu nopeasti ja kärki liikkuu nopeasti. Esimerkiksi laajakaistassa Suomi on vasta neljäntenä, joten tälläkin sektorilla on paljon tekemistä, Liikanen muistuttaa.

Myös reilun kahden vuoden päässä odottava Suomen puheenjohtajuus on muuttuvan IT-maailman ajanlaskussa kaukana. Silti komissaari uskaltaa viisioda siitä, mitkä aiheet voivat nousta esille.

- Suomen puheenjohtajuuden aikana ollaan jo aidosti siirtymässä konvergenssin maailmaan. Ääni, tieto, video ja jopa tv voivat siirtyä eri verkkojen kautta Internetissä eri päätelaitteisiin. Tämä on suuri haaste. Mitä merkitsee esimerkiksi se, että televisiolähetys voi mennä mobiiliin päätelaitteeseen tai ääni voidaan ohjata Internetiin, komissaari Liikanen pohtii.

-Suomen on tuotava esille liikkuvan, mobiilin, tiedonvälityksen merkitys, sillä olemme olleet vahvoja tällä alueella. Asiaa on myös hyvä korostaa, jotta voisimme ylläpitää eurooppalaista johtajuutta tällä sektorilla. Myös verkkojen turvallisuuteen, yksityisyyden suojaan

Yritysjohtajilta suosituksia mobiiliviestinnässä menestymiseen

◆ Isojen viestintäyritysten toimitusjohtajat ovat laatineet raportin kolmannen sukupolven matkaviestinnän hyödyntämisestä ja telealan menestyksekkäästä kehittämisestä EU:ssa. Tammikuussa julkaistun raportin lähtökohtana on mobiiliviestinnän näkeminen keskeisenä talouden vauhdittajana. Raportti laadittiin komissaari **Erkki Liikanen** aloitteesta.

Yritysjohtajien raportissa korostetaan yritysten ja EU:n sekä jäsenmaiden hallitusten ja regulaattoreiden yhteistyön tärkeyttä viestintäalan kilpailukykyisen infrastruktuurin ja palveluiden rakentamisessa.

Raportti sisältää näkemyksiä ja suosituksia seitsemältä osa-alueelta. Käsitellyiksi tule-

vat yhteentoimivuus ja standardointi, tutkimus ja kehitys, sisällöt, sovellukset ja laitteet, turvallisuus, taajuudet, sääntely-ympäristö sekä kansainvälinen yhteistyö.

Yritysjohtajien foorumissa (Mobile Communications & Technology Platform) raporttia olivat laatimassa toimitusjohtajat 14:stä yrityksestä: Alcatel, Bertelsmann, Ericsson, Orange, Hutchison 3G, Nokia, Royal Philips Electronics, Siemens, ST Microelectronics, Telefónica Móviles, Telecom Italia Mobile, T-Mobile International, Vivendi Universal ja Vodafone Group. (KK)

sekä vapauden ja turvallisuuden tasapainoon liittyvät asiat on hyvä nostaa esille, Liikanen laskettelee ja toivottaa Suomelle hyvää puheenjohtajuutta.

Janne Hauta

Euroopan unionin teleministerit

Euroopan unionin teleministerit keskustelivat sähköisen viestinnän tilanteesta EU:ssa. Keskustelu käytiin puheenjohtajavaltio Irlannin tekemien kysymysten pohjalta. Ministerit pääsivät yhteisymmärrykseen asiaa koskevan julkilausuman sisällöstä.

EU:n teleministerit kokoontuivat Brysselissä 8. maaliskuuta. Suomea kokouksessa edusti liikenne- ja viestintäministeri Leena Luhtanen.

Ministerit käsittelivät kokouksessaan myös komission antamaa selvitystä toimista, joilla ryhdytään ei-toivotun kaupallisen viestinnän eli ”roskapostien” rajoittamiseen. Kokouksessa komissio esitteli eEurooppa 2005 -toimintasuunnitelman tämän hetken tilanteen.

Sähköisen viestinnän toimintaedellytyksiä parannettava

◆ Jäsenvaltioiden tulee jatkossa laittaa tehokkaasti toimeen uusi viestintämarkkinoita säätelevä EU-lainsäädäntö. Lisäksi EU-maiden on varmistettava se, että yhä useammalla kansalaisella on mahdollisuus käyttää laajakaistaisia tietoliikenneyhteyksiä.

Muun muassa näihin lopputuloksiin tulivat EU:n teleministerit yhteisissä päätelmissään, jotka toimitettiin myös maaliskuun lopulla kokoontuneiden EU:n johtajien kokoukseen.

Ministerit myös esittivät, että tieto- ja viestintäteknologian tehokkaalla käytöllä on merkittävä rooli EU:n taloudellisen kehityksen ja kilpailukyvn lisääjänä.

Ministerit keskustelivat puheenjohtajavaltio Irlannin tekemien kysymysten pohjalta. Irlanti kartoitti mm. sitä, onko talouden nousun mahdollisilla merkeillä vaikutusta viestintäalan lähitulevaisuudelle ja miten jäsenvaltiot ovat edistyneet kansallisten laajakaistastrategioidensa valmistelussa.

Suomen puheenvuorossa liikenne- ja viestintäministeri **Leena Luhtanen** painotti konkreettisten toimien tärkeyttä alan kilpailukyvn ja dynamiikan turvaamiseksi.

- Tämä edellyttää ennen kaikkea sitä, että jäsenvaltiot huolehtivat sähköisen viestinnän lakipaketin toimeenpanosta, Luhtanen painotti.

Suomi esitti myös, että EU:n olisi laadittava oma matkaviestintä- ja laajakaistastrategiansa.

- Strategiaan tulisi kerätä kaikki tarvittavat toimet, joilla edistettäisiin laajakaistan, kolmannen sukupolven matkaviestinnän sekä digitaalisen television leviämistä Euroopassa, Luhtanen sanoi.

Suomen mielestä konkreettisia toimia kaivattaisiin esimerkiksi taajuuksien käyttö- ja saatavuusehtojen yksinkertaistamisessa, yhteensopivien standardien kehittämisessä ja yhteensovittamisessa sekä sääntelyesteiden poistamisessa.

- Suomen mielestä sopivin ajankohda EU:n matkaviestintä- ja laajakaistastrategian esittelylle ja käsittelylle olisi seuraava teleneuvosto kesäkuussa, Luhtanen lopetti.

Omassa puheenvuorossaan viestintäasioista vastaava komissaari **Erkki Liikanen** painotti, että toimivat markkinat ja sisältö ovat tärkeintä sähköisen viestinnän kilpailua lisätessä.

- On hyvä, että kaikki jäsenmaat ovat yhtä mieltä tärkeimmistä asioista, kuten teknologian hyödyntämisestä julkisella sektorilla, Liikanen ynnäsi keskustelun tuloksia.

- Lisätietoja:
viestintäneuvos Kari T. Ojala,
puh. (09) 160 28725

Roskapostien estämisessä tarvitaan yhteistyötä

◆ Ei-toivotuista sähköisistä viesteistä eli niin kutsutusta roskapostista aiheutuu merkittäviä taloudellisia vahinkoja sekä yrityksille että yksityisille kansalaisille. Siksi EU:n viestintäministerit esittivät, että jäsenmaiden on ryhdyttävä kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin roskapostin estämiseksi.

Hyväksymisensä päätelmissä ministerineuvosto kehotti jäsenmaita saattamaan mahdollisimman pian voimaan sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin ja erityisesti sen 13 artiklan, joka koskee ei-toivottua viestintää.

Ministerit toivoivat myös, että jäsenmaissa kiinnitettäisiin jatkossa enemmän huomiota kansalaisten tietoisuuden lisäämiseen. Keinoina ministerit esittivät erilaisista teknisistä ratkaisuista tie-

dottamista. Komission on tutkittava, miten EU voisi rahoittaa roskapostien vastaisia ohjelmia.

Komissio tutkii vuoden 2004 loppuun mennessä, ovatko roskapostien vähentämiseen tähtäävät toimet riittävät ja arvioi tämän pohjalta, tarvitaanko lisätoimia.

Suomi on painottanut, että roskapostien vähentämisessä kansainvälinen yhteistyö on välttämätöntä. Erityisesti yhteistyö OECD:ssä ja maailman tietoyhteiskuntahuippukokouksessa WSIS:ssä on tärkeää tilanteen parantamiseksi.

• Lisätietoja:
neuvotteleva virkamies Sanna Helopuro,
puh. (09) 160 28608

eEurooppa 2005 -toimintasuunnitelman väliaikaistarkastus hyväksyttiin

◆ Tietoyhteiskuntapalveluja tulisi kehittää kuluttajien ehdoilla ja niin että palvelujen toimivuus taataan. Myös maiden keskinäinen kokemusten vaihto tietoteknisistä sovelluksista ja palveluista on tärkeää ja hyödyllistä ja siihen tulee jatkosakin panostaa.

Näitä asioita viestintäministerit painottivat kokouksen aluksi hyväksymisensä eEurooppa 2005 -toimintasuunnitelman välitarkastelussa. Päätelmät toimitettiin myös maaliskuun Eurooppa-neuvostolle.

Päätelmissä ministerit totesivat, että tasapuolisen tietoyhteiskuntakehityksen kannalta laajakaistaisen tietoliikennetyhteyksien rakentamista tulisi entisestään te-

hostaa ja että avoimien ja yhteensopivien standardien edistäminen on tärkeää.

Suomi toivoo, että Euroopan unionissa aloitettaisiin mahdollisimman aikaisin keskustelut siitä, miten EU:n tietoyhteiskuntakehitystä ohjataan vuoden 2005 jälkeen. eEurooppa 2005 -toimintasuunnitelman tavoitteena on edistää tietoliikennepalveluiden kehittämistä EU:n alueella. Toimintasuunnitelman avulla halutaan varmistaa se, että EU on jatkossakin taloudellisesti kilpailukyinen alue.

• Lisätietoja:
viestintäneuvos Kristiina Pietikäinen,
puh. (09) 160 28676

Tietoyhteiskunta-huippukokouksen tulokset tyydyttivät

◆ Ministerineuvosto pääsi yhteisymmärrykseen YK:n joulukuussa Genevessä järjestämän tietoyhteiskuntahuippukokouksen WSIS:n tuloksista.

WSIS:n hyväksymät tietoyhteiskuntaa koskevat periaatteet muodostavat kansainvälisen viitekehyksen ja oikeuspohjan tällä alalla. Julistuksen mukaan tietoyhteiskunnan perustana ovat ihmis-oikeudet ja sananvapaus.

Keskeisimmiksi tavoitteiksi asetettiin, että kaikki tietoyhteiskunnan edut ovat kaikkien kansalaisten tavoitettavissa ja että digitaalinen kuilu kehitys- ja kehittyneiden maiden välillä saadaan kurotuksi umpeen.

Kaikkiaan WSIS-toimintasuunnitelma sisältää 160 suositusta. WSIS:n merkittävimpana saavutuksena pidetään kuitenkin sitä, että valmisteluprosessiin osallistuivat yhteiskunnan kaikki osapuolet.

Komissaari **Erkki Liikanen** kiitti omassa puheenvuorossaan sitä, että EU puhui kokouksessa yhdellä äänellä.

- Yhtenäinen linja mahdollisti sen, että EU sai omat viestinsä läpi aina huippukokouksen päätelmiin saakka, Liikanen mainitsi.

Liikanen painotti myös sitä, että nyt on ryhdyttävä käytännön toimenpiteisiin globaalin tietoyhteiskuntakehityksen eteenpäin viemisessä.

• Lisätietoja:
erityisasiantuntija Kirsi Miettinen,
puh. (09) 160 28305

Euroopan unionin liikenneministerit

Euroopan unionin liikenneministerit eivät löytäneet yhteisymmärrystä raskaiden ajoneuvojen kilometripohjaisten maksujen perintätavoista. Puheenjohtajamaa Irlannin esittämä kompromissiesitys ei saanut komission ja neuvoston enemmistön tukea ja esitys tiemaksujen keräämisen säännöistä siirtyi tulevaisuuteen.

Komissio esitteli ministereille kolmannen rautatiepaketin sekä Yhdysvaltain ja EU:n välisten lentoliikenneneuvotteluiden tilanteen.

EU:n liikenne- ja teleministerit kokoontuivat Brysselissä 9. maaliskuuta. Suomea kokouksessa edusti liikenne- ja viestintäministeri Leena Luhtanen.

Vinjettdirektiivistä ei päästy sopuun

◆ Liikenneministerit eivät päässeet yhteisymmärrykseen siitä, miten EU:n alueella saa periä raskaalta maantieliikenteeltä maksuja tietulleilla. Eurovinjettdirektiivin muutoksella olisi mm. määriteltä tietullien kattosummien laskentaperusteet.

Koko päivän kestäneet neuvottelut kaatuivat siihen, että tietullien laskentametodologia ei ollut eräiden jäsenmaiden mielestä riittävän sitova. Ministerit eivät myöskään päässeet yhteisymmärrykseen siitä, pitääkö tietulleilla kerätyt varat niin kutsutusti korvamerkitä liikenneinfrastruktuuri-investointeihin.

Myös komission ilmoitus siitä, että se ei aio perääntyä korvamerkinnästä, lopetti puheenjohtajamaa Irlannin yritykset sovun löytämiseen. Puheenjohtaja katsoi kahden kompromissiesityksen jälkeen, että neuvostolla ei ole mahdollisuutta päästä asiasta yhteisymmärrykseen.

Liikenne- ja viestintäministeri **Leena Luhtanen** korosti puheenvuorossaan sitä, että EU:ssa on hyvä olla yhteisesti hyväksytyt periaatteet raskailta tavara-

liikenteen ajoneuvoilta perittäville tietulleille.

- Suomi pitää tärkeänä, että tullien laskentaperiaatteisiin ei jätetä liikaa kansallista tulkinnanvaraa, ministeri Luhtanen totesi.

Suomi ja muut EU:n reunavaltiot kannattivat sitä, että tietulleilla kerätyt, korotetut maksut olisi käytettävä Euroopan laajuista liikennettä helpottaviin liikennehankkeisiin.

Vinjettdirektiivin muutosehdotuksen säädökset olisivat koskeneet vain Euroopan laajuisen tieverkon eli TEN-verkon teitä. Suomessa tähän verkkoon kuuluu mm. E18-tie.

Vinjettdirektiivin muutosesitystä ei enää käsitellä neuvostossa Irlannin puheenjohtajuuskauden aikana.

• Lisätietoja:
liikenneneuvos Lassi Hilska,
puh. (09) 160 28497

Komissio esitteli kolmannen rautatiepaketin ministereille

◆ Komissio esitteli liikenneministereille kolmannen rautatiepaketin. Esitys sisältää mm. ehdotuksen EU:n sisäisen, kansainvälisen matkustajaliikenteen vapauttamisesta kilpailulle vuonna 2010. Uudella rautatiepaketilla on tarkoitus yhdenäistää myös tavaraliikenteen harjoittajien vastuuta, matkustajien oikeuksia sekä veturinkuljettajien pätevyysvaatimuksia. Säädöspaketin tarkoitus on myös sujuvoittaa rajat ylittävää rautatieliikennettä sekä parantaa rautatieliikenteen laatua ja kuluttajien saamaa palvelua.

Jäsenmaista Ranska, Belgia ja Luxemburg käyttivät aiheesta puheenvuoron.

Paketin tavoitteena on, että kaikissa jäsenmaissa asiakkaat saisivat yhtäläiset korvaukset myöhästymisistä, katoamisista tai muusta operaattorin toimista johtuvista vahingoista.

Lue lisää s. 18

• Lisätietoja:
hallitusneuvos Hannu Pennanen,
puh. (09) 160 28470

Galileo-hankkeen yhteistyö etenee aikataulussa

◆ Komissio antoi ministereille tiedonannon eurooppalaisen satelliittinavigointijärjestelmän, Galileon, tämän hetken tilanteesta.

Komissio kertoi, että kehityshanke on pysynyt aikataulussa ja että EU:n ja Yhdysvaltain välisissä neuvotteluissa on edetty. Komission mukaan neuvotteluosapuolet ovat päässeet yhteisymmärrykseen siitä, että Galileosta ja jo käytössä olevasta GPS:stä tulee täysin yhteensopivat järjestelmät.

Järjestelmien avoimesta signaalista aiotaan muodostaa maailmanlaajuinen standardi. Yhdysvaltain ja EU:n välinen sopi-

mus on tarkoitus allekirjoittaa kesällä 2004.

Komissio informoi neuvostoa muiden maiden kuin Yhdysvaltojen kanssa käydyistä neuvotteluista. Komissio on käynyt neuvotteluita myös mm. Intian, Israelin, Etelä-Korean, Brasilian, Japanin ja Kanadan kanssa. Neuvosto alleviivasi sitä, että Galileo-järjestelmälle on luotava lähiaikoina hallintojärjestelmä, joka ottaa huomioon myös turvallisuusjärjestelmät.

Galileo-hankkeen toimiluvan saajan esivalinta on parhaillaan meneillään. Päättöksi asiasta on odotettavissa syyskuus-

sa. Neuvosto odottaa myös syksyn aikana komissiolta tiedonantoa, jonka pohjalta neuvosto voi tämän vuoden kuluessa tehdä päätökset Galileo-järjestelmän käyttöönottoaiheista.

Galileo-järjestelmän käyttöönottoaiheen on tarkoitus alkaa 2006. Järjestelmän on tarkoitus olla toiminnassa vuoden 2008 aikana.

• Lisätietoja:
liikenneneuvos Matti Roine,
puh. (09) 160 28568

Ajo- ja lepoaika-säädöksiä ei käsitelty neuvostossa

◆ Ajo- ja lepoaikasäännösten yksinkertaistamiseen tähtäävää esitystä ei neuvostossa käsitelty ollenkaan, koska työryhmävaikheessa liian moni asiakohta oli vielä ratkaisematta. Asetuksella pyritään poistamaan jäsenvaltioissa käytettyjen tulkintojen eroja.

Direktiivin tarkoituksena on nostaa kuljettajien ajo- ja lepoaikojen tarkastusten kokonaismäärä yhdestä prosentista kolmeen prosenttiin. Suomessa tarkistetaan nykyisin noin kaksi prosenttia työpäivistä.

Digitaalinen ajopiirturi otetaan EU:n alueella käyttöön uusiin ajo- ja lepoaikasäännösten piirissä oleviin autoihin vuoden 2005 loppupuolelta alkaen. Komission tulee vielä tehdä ehdotus käyttööntamien päivämäärästä. Autokannan uusiutuminen vie kymmenisen vuotta.

Ministerineuvosto yrittää löytää yhteisymmärrystä asetukseen seuraavan kerran kesäkuun alussa Luxemburgissa pidettävässä kokouksessa.

• Lisätietoja:
vanhempi hallitussihteeri
Jorma Hörkö,
puh. (09) 160 28503

Lentoliikenneneuvottelut Yhdysvaltain kanssa etenevät

◆ Ministerit saivat tilannekatsauksen EU:n ja Yhdysvaltain välisistä lentoliikennettä koskevista neuvotteluista sekä EU:n lentoliikennepolitiikasta naapurimaiden suhteen.

Komissio on neuvotellut Yhdysvaltain kanssa viime lokakuusta alkaen mm. lentoyhtiöiden omistamiseen, rahti- ja kabo- taasiliikenteen vapauttamiseen sekä Yhdysvaltain lentoyhtiöitä suosivaan Fly America -ohjelmaan liittyvistä kysymyksistä.

Komissio kertoi, että tämän vuoden aikana uutta lentoliikennesopimusta Yhdysvaltain kanssa ei näillä näkymin saada aikaan. Liikenneasioista vastaava komissaari **Loyola de Palacio** painotti, että EU-maiden täytyy neuvotteluissa varmistaa alueen lentoyhtiöiden parempi pääsy Yhdysvaltain markkinoille.

- Yhdysvaltain kanssa käytäviä neuvotteluita vaikeuttavat lisäksi Yhdysvaltain lähestyvät presidentin vaalit, de Palacio sanoi.

Komission varapuheenjohtaja de Palacio mainitsi myös, että haluaisi itse olla allekirjoittamassa sopimusta EU:n edustajana. Parhaillaan istuvan komission toimikausi päättyy syksyllä.

Suomi kannusti omassa puheenvuorossaan komissiota jatkamaan ponnisteluja paremman ja hyväksyttävämmän neuvottelutuloksen saamiseksi. Suomen mukaan Yhdysvaltojen tulisi selkeästi sitoutua nykyistä liberaalimpaan sopimukseen.

Suomi kuitenkin totesi, että toistaiseksi saavutetut tulokset eivät vastaa komissiolle annetun neuvotteluvaltuuden tavoitteita. Tämä neuvottelutulos ei toisi jäsenvaltioille oleellista lisäarvoa nykyisiin kahdenkeskisiin sopimuksiin verrattuna.

• Lisätietoja:
vanhempi hallitussihteeri
Rita Linna,
puh. (09) 160 28556

Irlannin puheenjohtajuus

Irlanti koettaa hyödyntää loppukautensa

◆ Liikenneasioissa ei ole enää odotettavissa kokonaan uusia aloitteita Irlannin puheenjohtajakaudella. Irlanti ja tuleva puheenjohtajamaa Hollanti joutuvat jo taiteilemaan komission ja parlamentin vaihtumisen aiheuttamien järjestelyjen kanssa.

Irlannilla on pyrkimystä saada maaliskuun ministerineuvostossa ratkaisua vaille jäänyt vinjettidirektiivi vielä käsitelyyn. Asia oli epävirallisesti esillä Dublinissa maantieliikenteen turvallisuutta koskeneen ministerikokouksen yhteydessä.

Puheenjohtajamaa on myös suunnitellut järjestävänsä vinjettidirektiivistä ylimääräisen liikenneministerikokouksen, mutta se tuskin toteutuu. Kesäkuun ministerineuvoston asialistalla vinjettidirektiivi saattaa kuitenkin olla. Se edellyttää, että joko komissio tinkii tiukasta kannastaan kerätyn rahan korvamerkitsemisessä

liikenneväylähankkeisiin, tai että korvausmerkintää vastustaneet maat (Englanti, Tanska, Ruotsi) väljentävät kantaansa.

Lentoliikenteessä komissio yrittää saada edistettyä yhteisön ja Yhdysvaltojen välistä lentoliikennesopimusta. Selvää on, ettei koko komissiolle annetun neuvottelumandaatin kattavaa ratkaisua saada pikaisesti aikaan, mutta komission tavoitteena on edetä osasopimuksen avulla. Keskeisesti hiertävä kysymys on Lontoon Heathrow'n kentän asema. Sopimusneuvotteluja käsiteltäneen EU:n ja USA:n huippukokouksessa.

Irlanti käynnistää kolmannen rautatiepaketin käsittelyn. Koska aika on vähissä, se aloittanee jostakin yksittäisestä säädöksestä. Menettely voi herättää kysymyksiä siitä, voidaanko enää puhua paketista. Toisaalta hyvin erilaisia asioita sisältävän

säädöskokonaisuuden työstäminen samanaikaisesti on hankalaa. On todennäköistä, että jotkin paketin asioista ovat avoinna vielä Suomen puheenjohtajakaudella.

Maantieliikenteen sosiaalilainsäädännön valvonnan tehostaminen on edelleen vireillä. Irlanti koettaa saada direktiivistä päätöksen kesäkuussa. Niin ikään maantieliikenteen ajo- ja lepoaika-asetuksesta on tavoitteena saada päätöksiä kesäkuun neuvostossa.

- Lisätietoja:
erityisasiantuntija Jussi Myllärniemi,
puh. +32 2 2878 538

Irlannin kaudella vielä tiedonantoja

◆ Viestintäasioista on tulossa vielä joidakin komission tiedonantoja Irlannin kesäkuun loppuun kestäväällä puheenjohtajakaudella.

Yksi tiedonannoista koskee Internetin turvallisempaa käyttöä. Toukokuussa on odotettavissa tiedonanto, joka sisältää koosteen jäsenmaiden laajakaistastrategioista. Suomi toivoo, että asiakirja sisältäisi myös vastauksia Suomen esitykseen yhteisötason laajakaisstrategian laadinnasta.

Kesäkuussa puolestaan saataneen kolmannen sukupolven matkaviestintää koskeva tiedonanto.

Vireillä on myös eEurooppa-ohjelman puolivälitarkastelu. Ohjelman tavoitteet ovat pysyneet ennallaan, mutta sisältöön tehdään jonkin verran hienosäätöä. Tarkastelussa otetaan huomioon mm. laajentumisen vaikutukset.

Jo käsiteltävänä on tiedonanto "Kohti maailmanlaajuista kumppanuutta tietoyhteiskunnan alalla: EU:n

näkökulma Yhdistyneiden kansakuntien tietoyhteiskuntahuippukokoukseen".

- Lisätietoja:
ylivohtaja Harri Pursiainen,
puh. (09) 160 28389

Tietoyhteiskunta

Komissio seuraa digi-tv:n etenemistä

◆ Euroopan komissio on pyytänyt jäsenmailta kansalliset suunnitelmat siirtymisestä digitaaliseen televisioon. Suunnitelmat piti toimittaa vuoden 2003 loppuun mennessä. Komissio on halunnut tiedon myös siitä, ovatko jäsenmaat asettaneet päivämäärät analogisten lähetysten lopettamiselle.

Digitaaliseen televisioon siirtymisen on jäsenmaiden omassa toimivallassa, mutta komissio seuraa uudistuksen etenemistä. Viime vuoden lopulla komissio antoi tiedonannon. Siinä todetaan, että uuteen televisiojärjestelmään siirtyminen pitää toteuttaa avoimesti ja syrjimättömästi. Monikanavaajattelua sekä yhteyttä tietoyhteiskuntapolitiikkaan ja taajuuspolitiikkaan korostetaan.

Suomi on toimittanut komissiolle valtioneuvoston periaatepäätöksen, jonka mukaan Suomi siirtyy kokonaan digitaaliseen televisioon 31.8.2007. Myös ainakin Ruotsi ja Englanti ovat asettaneet siirtymiselle päivämäärät, jotka ovat hieman myöhempiä kuin Suomen ajankohta.

Suomessa muutoksen toteutuksessa on otettava huomioon, että meillä maanpäällisten lähetysten osuus on suuri toisin kuin monissa muissa jäsenmaissa, joissa on suurimmaksi osaksi kaapelitalouksia (esimerkiksi Belgiassa yli 90 %). Pienillä markkinoilla analogisten ja digitaalisten lähetysten päällekkäinen jakelu tulee myös suhteessa erityisen kalliiksi.

Komissiolta on myöhemmin tänä vuonna odotettavissa yhteenvedoa jäsenmaiden vastauksista.

MHP-standardi pohdittavana

Komissio on valmistellut työasiakirjan myös vuorovaikutteisten digi-tv-palveluiden yhteentoimivuudesta. Heinäkuun lopulla asiasta on tulossa tiedonanto. Taustalla on sähköisen viestinnän puitteiden vaatimus, jonka mukaan komission tulee seurata interaktiivisten digi-tv-palveluiden yhteentoimivuuden toteutumista.

Keskeistä valmistelussa on kannanotto standardointiin eli se, määrätäänkö MHP-standardi pakolliseksi vai pyritäänkö yhteentoimivuutta edistämään pehmeämmin keinoin. Erityisesti parlamentti on puhunut yhtenäisen standardin puolesta.

Työasiakirjassa komissio toteaa, että jäsenmaat ovat edenneet kovin eri lailla. Esimerkiksi Englannissa on käytössä eri tekniikka (open tv-standard) kuin useimmilla muilla jäsenmailla. Yhdenmukainen standardointi olisi monessa suhteessa toivottavaa, mutta myös hyvin kallista eikä välttämättä sittenkään kaikkien kuluttajien etu.

Komissio on pyytänyt työasiakirjasta kirjallisia kommentteja ja järjesti yhteentoimivuudesta kuulemistilaisuuden 20. huhtikuuta.

Laajakuvasta ja teräväpiirrosta digipotkua

Laajakuva- ja teräväpiirtotelevisiosta on niin ikään käytettävissä komission työasiakirja. Siinä korostetaan, että kuvan laatua merkittävästi parantavalla tekniikalla voitaisiin edistää digitaalista televisiota.

Työasiakirjassa pohditaan mm. kotiteattereiden ja televisiolähetysten käyttöä ja markkinoita. Siinä todetaan, että elleivät televisioyhtiöt lähetä ohjelmia laajakuvamuodossa, laadultaan DVD-tekniikkaa vastaavina, televisio-ohjelmat alkavat näyttää vanhahtavilta. Näin varsinkin kun isot litteät digitaaliset laajakuvanäytöt lisääntyvät.

Teräväpiirtotelevisiosta (HDTV) komissio toteaa, että jotkin eurooppalaiset televisioyhtiöt alkavat pitää sitä mahdollisuutena tarjota digitaalista palvelua. HDTV:n avulla analogisten ja digitaalisten lähetysten tekniset laatuero korostuvat isoilla näytöillä tavalla, jonka kuluttaja huomaa.

Komissio katsoo, että televisiotekniikan mahdollisuuksien hyödyntämiseksi tarvittaisiin jonkinasteista koordinaatiota ja jäsenmaiden kannustamista. Varsinaiset toimet jäävät kuitenkin jäsenmaiden tehtäväksi.

- Lisätietoja:
erityisasiantuntija Olli-Pekka Rantala,
Suomen EU-edustusto,
puh. +32 2 2878 550
neuvotteleva virkamies Maaret Suomi
puh. (09) 160 28150

EU:n tietoyhteiskuntahankkeet kerättiin yhteen

◆ Euroopan unioni esittelee nyt kaikki meneillään olevat tietoyhteiskuntahankkeet yhdellä Internet-sivustolla. Sivustolle kerätään kaikki hankkeet riippumatta siitä, minkä pääosaston tai yksikön projekteista on kyse.

Uusi Internet-osoite on tarkoitettu helpottamaan tutustumista erilaisiin ohjelmiin ja julkaisuihin sekä tiedottamaan meneillään olevista hankkeista.

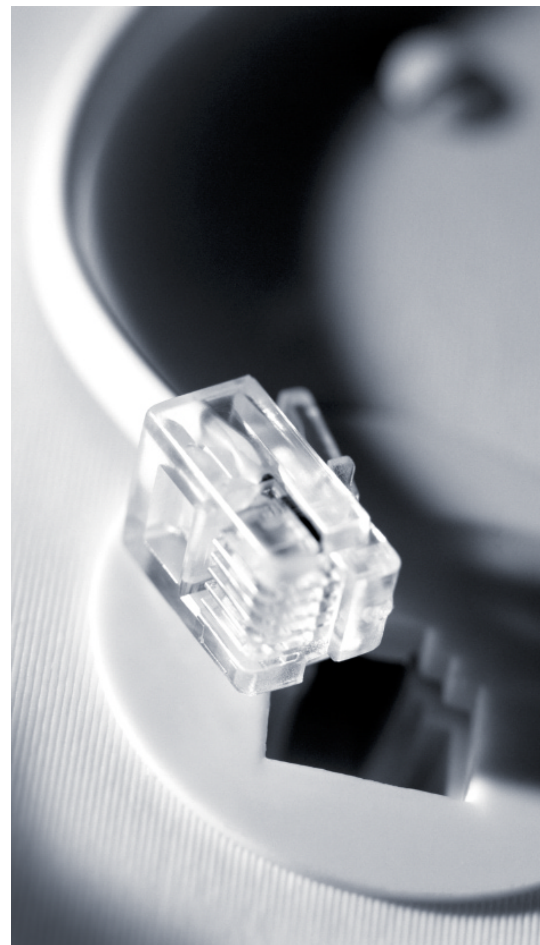
Portaali koostuu kolmenlaisista sivuista. Teemasivuja on seitsemän. Ne kaikki keräävät eri yksiköiden hankkeita teemoittain. Tällainen teema on esimerkiksi "Education and training", jonka alta löytyvät kaikki sellaiset tietoyhteiskuntahankkeet, joiden tarkoi-

tuksena on parantaa opiskelumahdollisuuksia.

Policy-sivuilta löytyvät keskeisimmät EU:n politiikkaohjelmat, jotka liittyvät tietoyhteiskunnan kehittämiseen. Activities-sivut kertovat yksityiskohtaisemmin meneillään olevista hankkeista, ulkopuolisista tutkimusryhmistä, rahoituksesta ja aikatauluista.

Sivusto on EUROPA 2nd generation -ohjelman pilottiprojekti. Toistaiseksi se on luettavissa vain englanniksi, mutta muut kieliversiot ovat tulossa.

Tietoyhteiskuntasivusto löytyy osoitteesta: http://europa.eu.int/information_society/index_en.htm

Digitaalisia sisältöjä hyötykäyttöön

◆ Komissio on esittänyt neljävuotista ohjelmaa digitaalisten sisältöjen saavutettavuuden, käytettävyyden ja hyödynnettävyyden parantamiseksi.

Ohjelman budjetiksi komissio kaavailee 163 miljoonaa euroa. Melkein puolet jäsenvaltioista kuitenkin vastustaa näin suurta panostusta: niiden mielestä 120 miljoonaa euroa riittäisi. Suomi kuuluu tähän ryhmään.

Suomi on kuitenkin valmis kompromisseihin budjetista, sillä ohjelma on tärkeä ja se pitää saada käyntiin vuoden 2005 alusta.

Euroopan parlamentin tavoitteena on käsitellä asia nykyisen toimikauden aikana. Se on kannattanut komission esittämää budjettiraamia.

Uudella ohjelmalla halutaan helpottaa tiedon ja tietämyksen luontia ja levittämistä yleistä etua palvelevilla aloilla. Tiedon ja tietämyksen jakamisesta saatavaa sosiaalista ja taloudellista hyötyä koetetaan ulottaa kaikkiin yhteisön yksityishenkilöihin ja organisaatioihin. Painoa pannaan tiedon laatuun, ei niinkään määrään.

Ohjelmalla on yhteyksiä tutkimuksen ja teknologian kehittämisohjelmiin

sekä niiden ulkopuolisiin ohjelmiin (mm. IDA, MEDIA ja eLearning).

eContPlus-ohjelma on jatkoa nykyiselle eContent-ohjelmalle. Se käynnistyi vuonna 2001 ja kestää 2005 loppuun. Budjetti on ollut 100 miljoonaa euroa.

- Lisätietoja:
viestintäneuvos Ismo Kosonen,
puh. (09) 160 28462

Vanhemmilta puuttuu tietoa Internetin vaaroista

◆ Eurobarometritutkimus osoittaa, että vanhemmat ovat hyvin eri tavoin tietoisia Internetin vaaroista lapsille. Lasten Internetin käyttö myös vaihtelee suuresti eri EU-maissa. Tutkimus kertoo, että niissä maissa, joissa Internetin käyttö on suurinta, vanhemmat tiedostavat parhaiten käyttöön liittyvät riskit. Euroopan pohjoisosissa lapset käyttävät enemmän Internetiä kuin etelässä. Koko unionin alueella vain 11 prosenttia vanhemmista on sääntänyt lapsensa Internetin käytölle rajat.

Euroopan unionin alueella lapset käyttävät eniten Internetiä Tanskassa (64% lapsista), Isossa-Britanniassa ja Alankomaissa (63%), Ruotsissa (63%) ja Suomessa (62%). Vähiten Internetiä käytetään Portugalissa ja Kreikassa

(n.15%). Tilanne on samanlainen vertailtaessa eri maiden koulujen mahdollisuutta tarjota oppilailleen nettiyhteydet.

Vanhemmat toivovat lapsensa oppivan turvallisen Internetin käytön ensisijaisesti koulussa. Huomattava osa vanhemmista tunnustaa olevansa itse tietämätön Internetin käytön riskeistä. Yli puolet eurooppalaisista vanhemmista ei myöskään tiedä mistä itse saisi tietoa Internetin vaaroista.

• Lisätietoja:
http://europa.eu.int/information_society/programmes/iap/text_en.htm

Uusien jäsenmaiden yritysten laajakaistat kunnossa

◆ Viimeisin e-Business Watch-tutkimus osoittaa, että yrityksen koko ja toimintasektori vaikuttavat maantieteellistä sijaintia enemmän siihen, kuinka hyvin yritys käyttää tietoliikenneyhteyksiä. Yleisenä linjana on, että suurten yritysten valmiudet ovat paremmat kuin pienien. Tuotantoon keskittyvät yritykset käyttävät tietotekniikka hyväkseen logistiikassa ja asiakaspalveluun keskittyneet yritykset lähinnä asiakassuhteiden parantamisessa.

e-Business Watch teki tutkimuksen yritysten tietoliikenteen käytöstä ja valmiuksista toista kertaa. Tutkimus keskittyy eri liiketoimintasektorien yritysten vertailuun, mutta tänä vuonna vertailtiin myös tulevien jäsenmaiden yritysten tietotekniikan käyttöä.

Tulevien EU-maiden yritykset eivät ole tietotekniikan käytössä niin selvästi jäljessä nykyisistä EU-maista kuin aikaisemmin on luultu. Uusista EU-maista Internet-yhteydet ja laajakaistat ovat yleisimpiä Sloveniassa, Virossa ja

Tšekissä. Näissä maissa valmiudet ovat samat kuin keskimäärin Euroopan unionin alueella. Muiden uusien jäsenvaltioiden Internet- ja laajakaistayhteydet jäävät hiukan alle keskitason.

Lisäksi tutkimus osoittaa, että EU-maiden yritykset ovat keskimäärin samalla tasolla tietotekniikan hyödyntämisessä Yhdysvaltojen kanssa ja hiukan edellä Japania. Saksa, Ruotsi, Suomi, Hollanti, Tanska ja Iso-Britannia sijoittuvat globaalissa vertailussa kymmenen parhaimman maan joukkoon.

• Lisätietoja:
<http://www.ebusiness-watch.org>

Telealan asema esillä huippukokouksessa

◆ Brysselissä 25.–26. maaliskuuta kokoon-tuneet EU:n jäsenmaiden johtajat nostivat päätelmissään esille myös telesektorin aseman. Eurooppa-neuvosto korosti, että televiestintä on osoittautunut keskeiseksi Euroopan talouskasvun vauhdittajaksi.

Suomi toi esille ehdotuksensa, että unioni laatisi eurooppalaisen matkaviestintä- ja laajakaistastrategian, jossa sovitaisiin toimista alan kehitystä hidastavien esteiden raivaamiseksi sekä asetettaisiin kunnianhimoiset tavoitteet tulevalle laajakaistakehitykselle Euroopassa.

Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan päätelmissä todetaan, että unionin on vastattava uusiin haasteisiin nopeasti: esimerkiksi sähköisen viestinnän elintärkeällä alalla EU:n uusien matkaviestintä- ja laajakaistastrategioiden on pidettävä unioni kehityksen huipulla.

• Lisätietoja:
ylivohtaja Harri Pursiainen,
puh. (09) 160 28389

Suomen julkiset palvelut hyvin Internetissä

◆ Suomessa julkiset palvelut on saatettu Internetiin viidenneksi parhaiten kaikista EU-maista. Asia käy ilmi EU-komission tekemässä vertailussa.

Vertailussa kullekin maalle laskettiin julkisten palvelujen saatavuusprosentti Internetissä käyttämällä hyväksi 20 erilaista muuttujaa. Mittareina olivat muun muassa sosiaalipalveluihin, rikosilmoituksiin, veroasioihin ja koulutukseen liittyvien palvelujen saatavuus. Vertailu tehtiin vuoden 2003 syksyllä.

Julkisten palvelujen Internet-saatavuus Suomessa oli vertailun mukaan 80. Parhaiten menestyneen Ruotsin vastaava luku oli 87. Saksassa saatavuusprosentti oli 52. Vertailun huonoiten menestyneessä maassa, Luxemburgissa, luku oli 47 prosenttia.

Ruotsin lisäksi Suomea paremmin vertailussa pärjäsivät Irlanti, Tanska ja Itävalta.

Heikoimmin komission vertailussa sijoituivat Luxemburgin lisäksi Saksa ja Kreikka.

- Lisätietoja:
tietopalvelujohtaja Olavi Köngäs,
valtiovarainministeriö,
puh. (09) 160 33255

Reijo Aarnio ehdolla tietoturaviraston johtoon

◆ Tietosuojavaltuutettu **Reijo Aarnio** on Suomen hallituksen ehdokas Euroopan unionin verkko- ja tietoturaviraston pääjohtajaksi.

Euroopan unionin viestintäministerit sopivat verkko- ja tietoturaviraston perustamisesta marraskuussa 2003. Viraston tavoitteena on lisätä yhteisön ja jäsenvaltioiden valmiutta torjua tietoturvaongelmia. Viraston sijoituspaikaksi on sovittu Kreikka.

Reijo Aarnio (48) on koulutukseltaan oikeustieteen kandidaatti. Hän on toiminut tietosuojavaltuutettuna marraskuusta 1997 lähtien.

Euroopan verkko- ja tietoturavirasto aloittaa käytännön toimintansa aikaisintaan kuluvan vuoden loppupuolella. Virasto työllistää noin 30 henkilöä ja sen toimikauden (2004–2008) budjetti on noin 33 miljoonaa euroa.

Ministerineuvosto: EU tarvitsee laajakaistastrategian

Euroopan unionin yhteinen laajakaistastrategia auttaisi EU:n kilpailukykyä lisäämisessä. Tämän vuoksi yhteinen strategia olisi saatava valmiiksi mahdollisimman nopeasti.

Tähän tulokseen tulivat EU:n viestintäministerit Irlannin Dundalkissa 22.4. pidetyssä epävirallisessa kokouksessa.

Esityksen yhteiseurooppalaisesta laajakaistastrategiasta teki Suomea kokouksessa edustanut liikenne- ja viestintäministeri **Leena Luhtanen**. Ministerit esittivät, että laajakaistastrategia olisi osa komission kesällä julkaisemaa laajakaistatiedonantoa.

Ministerit esittelivät maidensa kansallisten laajakaistastrategioiden keskeisimmät linjaukset sekä pohtivat, millä keinoilla laajakaistan kysyntää voitaisiin piristää ja sisältöjä lisätä.

Ministeri Luhtanen korosti kokouksen aikana, että EU:ssa tulisi kiinnittää huomiota sisältöjen merkitykseen laajakaistan levittämisessä.

Komission selvityksestä ilmeni, että tällä hetkellä Suomi on laajakaistan levinneisyydessä viidennellä sijalla EU:ssa. Lisäksi laajakaistaliittymien määrä Suomessa on kasvanut ja kasvaa ennusteiden mukaan muita EU-maita nopeammin.

Lounaalla ministereille esiteltiin Euroopan suurimpien viestintäyritysten toimitusjohtajien laatima asiakirja Euroopan laajakaistakehityksen edistämiseksi. Ministerit totesivat, että Euroopan kilpailukykyä varmistamiseksi tällä sektorilla tarvitaan yritysten ja hallitusten täyspainoista yhteistyötä.

- Lisätietoja:
yllyjohtaja Harri Pursiainen,
puh. 160 28389
viestintäneuvos Antti Kohtala,
puh. (09) 160 28392

EU tehostaa tiedotusta kiinnostuksen lisäämiseksi

Euroopan unionin alueen kansalaisista 31 prosenttia ei tuoreen tutkimuksen mukaan ole lainkaan kiinnostunut yhteisöstä. Tutkimukset osoittavat, että yhteisön tehtävät, rakenne ja aikaansaannokset tunnetaan huonosti. Uusittavan tiedotusstrategian avulla EU hakee parempaa tunnettuutta ja hyväksyntää.

Komission tiedonannossa uudeksi tiedotus- ja viestintästrategiaksi korostetaan arvoja ja ydinviestejä, jotteivät tärkeät sanomat häviä tiedon tulvassa. Lähtökohtana on tuoda viestinnässä entistä useammin esiin yhteisön toiminnan perusarvoja, joita ovat rauha, vapaus, yhteisvastuu ja kulttuurinen moninaisuus. Jälleen muistutetaan siitä, että tiedottamisessa täytyy käyttää selkeää ja helposti ymmärrettävää kieltä.

EU:n tiedotuspolitiikka on ollut Irlannin puheenjohtajakaudella paljon esillä muutoinkin. Huhtikuun alussa Irlannin Wicklowissa aiheesta järjestettiin epävirallinen ministerikonferenssi.

Viestivä Eurooppa -konferenssissa korostettiin yhteisön kuvan parantamista ja "EU-brandin" vahvistamista. Heikkoa imagoa pidetään yhtenä syynä mm. EU-parlamenttivaalien alhaisiin äänestysprosentteihin.

Keskeiseksi keinoksi tehostaa ja yhtenäistää tiedottamista komissio esittää EU:n toimielinten ja jäsenmaiden kumppanuutta. Kansalaisyhteiskunnan ja -järjestöjen roolia yhteisöasioista viestimisessä koetetaan niin ikään vahvistaa. Yhteistoimintaan liittyy myös

rahoitus, josta tehtävillä päätöksillä on vaikutusta mm. Suomen Eurooppa-tiedotukseen ja sen alueellisiin toimipisteisiin.

Viestinnän välineistä tiedonannossa korostuu sähköinen media. Television ja radion välityksellä välittyy eniten EU-tietoa jäsenmaiden asukkaille. On laskettu, että 25 jäsenmaan EU:ssa on yli 1200 valtakunnallista ja yli 2100 paikallista ja alueellista televisiokanavaa. Verkkoviestintää aiotaan myös kehittää aktiivisesti.

- Lisätietoja:
tiedotusjohtaja Katariina Kivistö,
puh. (09) 160 28330

Liikennepolitiikka

Marco Polo -hankkeet hyväksytty

◆ Ensimmäisten Marco Polo -hankkeiden rahoituksesta päätettiin ohjelman komiteakokouksessa Brysselissä 22. huhtikuuta. Kokouksessa keskusteltiin myös toisen haun käynnistämisestä.

Euroopan komission Marco Polo -ohjelman tavoitteena on siirtää maantieliikenteen kuljetuksia ympäristöystävällisemmille kulkumuodoille. Hank-

keissa rahoitetaan liikennemuutosiirtymähankkeita, katalyyttisiä toimia ja yhteisiä oppimistoimia.

Lisätietoja Marco Polo -ohjelmasta löytyy Internet-osoitteesta www.europa.eu.int/comm/transport/marcopolo

• Lisätietoja:
ylitarkastaja Miika Mäkitalo,
puh. (09) 160 28559

Hallitus käynnistää logistiikkaohjelman laadinnan

◆ Liikenne- ja viestintäministeriössä aletaan valmistella hallitusohjelman mukaisesti EU–Venäjä-logistiikkastrategiaa.

Suomelle laaditaan liikenteen kehitysohjelma, jonka avulla halutaan parantaa Euroopan unionin ja Venäjän

välisiä liikenneyhteyksiä, vahvistaa Suomen logistista asemaa ja hyödynittää taloudellista potentiaalia.

• Lisätietoja:
liikenneneuvos Lassi Hiiska,
puh. (09) 160 28497

EU ja Venäjä pohtivat liikennestrategiaa

◆ Venäjän liikenneministeriö järjestää 12. toukokuuta seminaarin, jonka tarkoituksena on keskustella EU:n ja Venäjän liikennestrategioiden mahdollisesta harmonisoinnista ("Perspective directions of transport strategies harmonization between Russia and EU").

EU:ta seminaarissa edustaa komission energia- ja liikennepääosasto.

Suomesta keskustelutilaisuuteen osallistuu liikenne- ja viestintäministeriön kansliapäällikkö **Juhani Korpela**, jolta on pyydetty seminaaripuheenvuoroa.

• Lisätietoja:
neuvotteleva virkamies
Marjukka Vihavainen-Pitkänen,
puh. (09) 160 28685

Rautatie ja ilmailu

III rautatiepaketti jatkaa valkoisen kirjan linjausten toteuttamista

◆ Komissio esitteli kolmannen rautatiepaketin 3. maaliskuuta. Kaikki ehdotukset ovat uusia lukuun ottamatta yhteisön rautateiden kehittämisdirektiivin muutosehdotusta.

Uudella rautatiepaketilla on tarkoitus jatkaa komission hyväksymän liikennepolitiikan valkoisen kirjan linjausten pohjalta Euroopan rautateiden elvyttämistä. Uusi paketti on jatkoa sovittelumenettelyssä 16. maaliskuuta hyväksytylle toiselle rautatiepaketille.

Paketin yhtenä tavoitteena on jatkaa rautatieliikenteen kilpailun avaamista. Pakettiin sisältyvällä rautateiden kehittämisdirektiivin muutosehdotuksella avattaisiin EU:n sisäinen kansainvälinen henkilöliikenne kilpailulle vuonna 2010.

Ehdotus kansallisen henkilöliikenteen vapauttamiseksi sisältyy erikseen vireillä olevaan komission ehdotukseen ns. palvelusopimusasetukseksi.

- Lisätietoja:
hallitusneuvos Hannu Pennanen,
puh. (09) 160 28470

Kolmannen rautatiepaketin keskeinen sisältö

- 1) Direktiiviehdotus jolla säädettäisiin veturinkuljettajien ja muun junaturvallisuus- henkilöstön kelpoisuudesta
 - 2) Asetusehdotus jolla määritettäisiin matkustajien oikeuksista ja velvoitteista rautateiden kansainvälisessä henkilöliikenteessä
 - 3) Asetusehdotus jolla määritettäisiin korvauksista rautateiden tavaraliikenteen sopimuksen mukaisten laatuvaatimusten rikkomisesta
 - 4) Direktiiviehdotus yhteisön rautateiden kehittämisestä annetun direktiivin muuttamisesta
- Lisäksi pakettiin sisältyy komission tiedonanto Euroopan rautatiejärjestelmän tiivistä yhdistymisestä.

II rautatiepaketista päästiin sopuun

◆ II rautatiepaketin sovittelussa päästiin sopuun 16. maaliskuuta.

Keskeisin Euroopan parlamentin ja neuvoston välinen erimielisyys koski kansallisen tavaraliikenteen kilpailun avaamisen ajankohtaa. Sovittelukomitea päätti, että kansallinen tavaraliikenne avataan kilpailulle vuonna 2007. Liikenneministerit päättivät viime keväänä, että rautateiden tavaraliikenne avattaisiin kilpailulle 2008.

Euroopan rautatieviraston perustamisasetuksessa keskeisin kysymys koski viraston hallintoneuvoston kokoonpanoa. Euroopan parlamentti vaati, että siinä olisi toiminnan tehokkuuden nimissä vain 10 paikkaa jäsenvaltioille. Neuvosto edellytti, että jokaisella jäsenvaltiolla on paikka hallintoneuvostossa.

Sovittelukomitea sopi neuvoston kannan mukaisesti, että jokaisella jäsen-

maalla on edustajansa Euroopan rautatievirasto ERA:n hallintoneuvostossa.

Sovittelukomitean päätös vaatii vielä sekä Euroopan parlamentin että ministerineuvoston hyväksynnän.

Jos sovittelutulos hyväksytään sekä Euroopan parlamentissa että ministerineuvostossa, se mahdollistaa muiden rautatieyritysten tulon Suomen rautatiekuljetusmarkkinoille tavaraliikenteessä.

- Lisätietoja:
hallitusneuvos Hannu Pennanen,
puh. (09) 160 28470

Lentoyhtiöille velvollisuus toimittaa tietoa matkustajista

◆ EU-maihin matkustajia kuljettaville lentoyhtiöille tulee velvollisuus antaa ennakkoon matkustajista tietoa rajaviranomaisille. Järjestelmä tulee käyttöön parin vuoden kuluessa.

Uudistuksella halutaan tehostaa rajavalvontaa ja puuttua laittomaan maahanmuuttoon.

Direktiivistä, joka koskee lentoliikenteen harjoittajien velvollisuutta toimittaa tietoja matkustajista, saavutettiin poliittinen yhteisymmärrys sisä- ja oikeusasioiden ministerineuvostossa 30. maaliskuuta. Päätös tehtiin ns. sekakomiteakokoonpanossa, jossa myös Norja ja Islanti ovat mukana.

Yhtiöiden on lähetettävä sähköisesti etukäteen saapumiskentän rajaviranomaisille kuljetusvälineen tunnistetieto,

tiedot kuljetuksen lähtö- ja tuloajoista sekä kuljetuksessa saapuvien matkustajien määrästä. Kustakin matkustajasta on ilmoitettava mm. käytetyn passin tai matkustaja-asiakirjan numero, kansalaisuus, etu- ja sukunimet, syntymäaika sekä rajanylityspaikka. Järjestelmä sisältää myös jäsenmaiden ulkopuolisten matkustajien paluulipun käytön kontrollointia. Uudet velvoitteet edellyttävät lentoyhtiöiltä muutoksia ja lisäsatkauksia järjestelmiin.

Direktiivin käsittelyn yhteydessä puotiin viime vaiheessa tietosuojakysymyksiä. Jäsenmailla on ollut erilaisia näkemyksiä siitä, voisivatko muutkin viranomaiset kuin rajavalvontaa hoitavat käyttävät tietoja. Lopulta kaikki tyytyivät siihen, että yhteisön tietosuojadirektiivi velvoittaa jäsenmaita tässäkin suhteessa.

Tietojen säilytysajoista keskusteltiin myös. Rajaviranomaisten on hävitettävä tiedot 24 tunnissa vastaanotosta, ellei niitä tarvita laittomien maahantulotapusten tutkinnassa. Suomessa direktiivi edellyttää muutoksia ulkomaalaislakiin.

Eurooppa-neuvoston 25.3. hyväksymän terrorisminvastaisen julkilausuman mukaisesti komissio esittää viimeistään kesäkuussa kokonaisvaltaisen ehdotuksen matkustajatietojen käyttämisestä yleisemminkin lainvalvontatarkoituksiin.

- Lisätietoja:
eversti Ilkka Laitinen, Rajavartiolaitos,
puh. 020 410 6655
merenkulun ylitarkastaja
vanhempi hallitussihteeri Rita Linna,
puh. (09) 160 28556

Ratakuljetuksia halutaan säädellä tarkemmin

◆ Euroopan komissio ehdottaa uutta direktiiviä vaarallisten aineiden rautatiekuljetusten turvatoimista. Ehdotuksen tavoitteena on mm. varautuminen terrorismiin. Direktiivi edellyttäisi esimerkiksi ratapihojen ja terminaalien turvaamista.

Suomessa ei ole turvatoimista säännöksiä, joten direktiiviehdotus vaatisi vaarallisten aineiden kuljetuksista annetun lain ja asetuksen muuttamista.

Komissio ehdottaa, että vaarallisia aineita lähettävän ja kuljettavan yrityksen on tehtävä terrorismin uhan torjumiseksi turvallisuussuunnitelma. Lähettävä yritys saisi jättää vaarallisia aineita vain asianmukaisesti tunnistamansa yrityksen kuljetettaviksi.

Alueet, joilla vaarallisia aineita säilytetään tilapäisesti kuljetusten aikana, olisi turvattava. Tällaisia paikkoja ovat mm. ratapihat ja muut terminaalit.

Ehdotuksen mukaan turvatoimidi-
rektiivi tulisi voimaan vuoden 2005 alussa. Direktiiviin sisältyisi kuuden kuukauden siirtymäaika, jolloin määräykset tulisivat lopullisesti velvoittaviksi 1. heinäkuuta 2005.

- Lisätietoja:
liikenneneuvos Seija Miettinen,
puh. (09) 160 28563

Kuljetus ja ajoneuvot

Taksien luvanvaraisuuteen esitettiin muutoksia

◆ Komissio antoi 13.1.2004 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi palveluista sisämarkkinoilla. Ehdotuksesta keskusteltiin alustavasti EU:n kilpailukykyneuvostossa 11. maaliskuuta.

Direktiivillä on tarkoitus poistaa palvelujentarjoajien sijoittautumisvapauden ja rajan yli tarjottavien palvelujen vapaan liikkuvuuden esteet. Direktiiviehdotuksella pyritään erityisesti vähentämään yritysten kohtaamaa byrokratiaa ja hallinnollisia esteitä.

Komission ehdottamassa muodossa direktiivi vaikuttaisi Suomessa taksiliikenteeseen. Direktiiviehdotuksen

14. artiklan yleisissä määräyksissä kielletään taloudellinen tarveharkinta lupamenettelyn yhteydessä. Lisäksi siinä kielletään kilpailevien toimijoiden suora tai epäsuora vaikutusvalta lupien myöntämisessä.

Kaikki jäsenmaat suhtautuivat ehdotukseen kokonaisuutena positiivisesti, mutta esiin nostettiin myös eri jäsenmaiden kannalta herkkiä kokonaisuuksia. Seuraavan kerran esitystä käsitellään ministeritasolla kilpailukykyneuvostossa toukokuussa.

Suomessa selvitetään parhaillaan taksiliikenteen lainsäädäntöä kansallisen tasolla. Liikenne- ja viestintämi-

nisteriön asettama työryhmä selvittää, millaisia korjauksia perustuslaki vaatii taksilainsäädäntöön.

Työryhmä selvittää myös taksien nykyisen toimilupa- ja taksanvahvistusjärjestelmän säilyttämismahdollisuudet perustuslain puitteissa. Työryhmän on määrä saada työnsä valmiiksi 15. kesäkuuta 2004.

- Lisätietoja:
hallitusneuvos Tuula Ikonen,
puh. (09) 160 28510

Direktiivi tekisi ajokorteista määräaikaista

◆ Euroopan komission ehdotus uudeksi ajokorttidirektiiviksi yhtenäistäisi ajokortteja ja ajokorttimenettelyjä EU:n alueella, mutta aiheuttaisi lukuisia muutoksia Suomen nykyiseen käytäntöön.

Direktiivi koskisi ensisijaisesti voimaantulon jälkeen annettavia kortteja. Ajokorttilomakkeen uusia määräaikoja sovellettaisiin myös aiemmin myönnettyihin kortteihin silloin, kun kadonneen tilalle annetaan uusi kortti.

Direktiiviehdotuksen mukaan ajokortit olisi uudistettava kymmenen vuoden välein ja raskaan liikenteen ajokortit viiden vuoden välein. Raskaan liikenteen kuljettajilta vaadittaisiin jokaisen uusinajan yhteydessä lääkärintodistus.

Kuorma- ja linja-autokorttien uudistamisväli lyhenisi yhdeksi vuodeksi, kun kortin haltija on täyttänyt 65 vuotta. Muut kortit uudistettaisiin 65 vuotta täyttäneillä viiden vuoden välein. Kuorma-autokortin suorittamisen alaikäraja olisi 21 vuotta ja linja-autokortin 24

vuotta. Näitä ikärajoja voitaisiin alentaa erillisellä ammattikoulutuksella.

Mopon kuljettamiseen vaadittaisiin käytännössä aina ajokortti, sillä ehdotuksen mukaan ilman korttia saisi ajaa vain sellaista mopoa, jonka huippunopeus olisi korkeintaan 6 km/h. Ajokorttidirektiivin tarkoitus olisi lisäksi estää ajokorttien vääräkäyttö. Nykyisin EU:ssa on lähes 80 erilaista korttimallia. Direktiivi toisi yhden muovisen ajokorttimallin koko EU:n alueelle.

- Lisätietoja:
vanhempi hallitussihteeri Eija Maunu,
puh. (09) 160 28571

Digi-piirtureiden käyttöönotto siirtyy

◆ Uusiin busseihin ja kuorma-autoihin asennettavien digitaalisten ajopiirtureiden käyttöönotto viivästyy. Aikaisemman aikataulun mukaan uusia digi-piirtureita olisi pitänyt asentaa 5. elokuuta 2004 lähtien. Laiteongelmien takia asentaminen alkaa vasta vuonna 2005.

Euroopan unionin asetuksen mukaan uusiin busseihin ja kuorma-autoihin on asennettava digitaalinen ajopiirturi. Mekaanista piirturia saa käyttää ennen EU:n asettamaa määräaikaa rekisteröidyissä ajoneuvoissa. Mekaanisen piirturin rikkouduttua on vanhempiin ajoneuvoihin kuitenkin asennettava tilalle digitaalinen ajopiirturi.

Suomessa digitaalisten ajopiirtureiden kuljettaja- ja yrityskorttien saataavuus halutaan varmistaa kattavalla jakeluverkostolla. Verkosto luotaisiin antamalla Ajoneuvohallintokeskukselle

oikeus siirtää korttien myöntämisoikeuksia yksityisille tai julkisille palveluntuottajille.

Ajopiirtureiden Suomessa myönnettävien kuljettajakorttien kokonaismääräksi arvioidaan 60 000 ja yrityskorttien 10 000.

• Lisätietoja:
vanhempi hallitussihteeri Jorma Hörkkö,
puh. (09) 160 28503

Tutkimus

Liikennetutkimusten tarjouskierros käyntiin

◆ Kesäkuussa käynnistyy liikenteen pääosaston liikennetutkimuksen 3A tarjouskierros. Tarjouskierros on tarkoitus avata joko 8. tai 15.6.2004.

Tarjouskierrokseen on varattu 56 miljoonaa euroa. Lopullinen aikataulu sekä ehdotetut aiheet tavoitteineen ja instrumentteineen löytyvät lähiaikoina komission Internet-sivuilta osoitteesta: <http://www.cordis.lu/fp6/sustdev.htm>

• Lisätietoja:
ylitarkastaja Päivi Antikainen,
puh. (09) 160 28628

Merenkulku

Satamissa turvatoimista uusi direktiiviehdotus

◆ Euroopan unioni haluaa lisätä eurooppalaisten satamien turvallisuutta muun muassa terrorismin uhkaa vastaan. EU on esittänyt direktiiviä, jolla satamia koskevat turvatoimet laajennetaan koskemaan koko satama-alueita ja sitä ympäröivää aluetta.

Ehdotus on jatkoa alusten ja satamarakenteiden turvallisuutta parantavalle EU-asetukselle, jonka on tarkoitus astua

voimaan ensi heinäkuussa. Direktiivin tarkoituksena on tarjota joustavammat mahdollisuudet turvatoimien täytäntöönpanolle kuitenkin niin, että kaikissa satamissa saavutetaan yhtenäinen turvataso.

Komissio ehdottaa, että jokaisessa Euroopan unionin satamassa toimitettaisiin turva-arviointi. Sen perusteella päätettäisiin missä, milloin ja minkälaisia turvatoimia tarvitaan ja laadittaisiin oma tur-

vasuunnitelma. Turvatasoissa erotettaisiin normaali, kohonnut tai välitön uhka.

Suomi kannattaa kaikkia toimia, joilla terroritekojen mahdollisuutta vähennetään. Direktiivin soveltamisalaa ei valtioneuvoston mielestä pitäisi kuitenkaan ulottaa varsinaisen satama-alueen ulkopuolelle, sillä satama-alueiden ulkopuolella turvallisuudesta vastaavat tavantomaiset turvallisuusviranomaiset.

• Lisätietoja:
liikenneneuvos Lassi Hilska,
puh. (09) 160 28497

Itämeri nimettiin erityisen herkäksi merialueeksi

◆ Kansainvälinen merenkulkujärjestö IMO nimesi Itämeren erityisen herkäksi merialueeksi (Particularly Sensitive Sea Area, PSSA) 2. helmikuuta Lontoossa päättyneessä kokouksessaan. Nimeäminen perustui hakemukseen, jonka kaikki Itämeren rantavaltiot Venäjää lukuun ottamatta esittivät IMO:lle.

Itämeren PSSA-hakemuksessa ei esitetty voimassa olevien määräysten lisäksi uusia, aluetta koskevia kansainvälisiä määräyksiä tai rajoituksia. Niitä voidaan kuitenkin esittää kahden vuoden sisällä. Tällaisia lisätoimia voivat olla esimerkiksi nykyistä tehokkaammat väyläjärjestelyt ja liikenteen ohjausjärjestelmät, luotsausmääräykset tai liikennöintirajoitukset. Itämeren maat ovatkin jo aloittaneet neuvottelut uusista merenkulun turvallisuutta lisäävistä toimista.

Vaikka Itämeren PSSA-alueelle ei nyt hyväksytty uusia määräyksiä tai ra-

joituksia, arvioidaan päätöksen edistävän merenkulun turvallisuutta. IMO:n tunnustus Itämeren erityisen herkästä luonteesta edistää tietoisuutta siitä, että alukset Itämerelle tullessaan liikkuvat vesillä, joilla on noudatettava erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta.

PSSA-aseman voivat saada alueet, jotka haavoittuvan luonteensa vuoksi ovat erityisen alttiita meriliikenteen aiheuttamille riskeille ja muille haitoille. IMO on nyt nimennyt kymmenen aluetta eri puolilla maailmaa erityisen herkäksi merialueiksi.

• Lisätietoja:
hallitusneuvos Minna Kivimäki,
puh. (09) 160 28573

IMO pääsi sopimukseen painolastivesien käytöstä

◆ Kansainvälinen merenkulkujärjestö IMO hyväksyi 13.2.2004 sopimuksen, jolla pyritään ehkäisemään alusten painolastivesien mukana leviävien haitallisten tulokaslajien kulkeutumista uusiin elinympäristöihin. Yli kymmenen vuotta valmisteltu sopimus tulee voimaan kun 30 maata, vähintään 35 prosenttia maailman kauppalaivaston tonnistosta, on sen ratifioinut.

Hyväksytty sopimus sisältää aluksia koskevia määräyksiä painolastiveden ottamiseen ja laskemiseen liittyvistä toi-

mista. Sopimuksen mukaan vuodesta 2009 alkaen kaikki alukset on varustettava painolastivesien käsittelylaitteistolla, joilla estetään eliölajien leviäminen.

Siirtymäaikana painolastivesien mukana kulkeutuvien lajien leviämistä pyritään estämään väliaikaisilla määräyksillä. Ne koskevat painolastivesien ottamista, vaihtamista aavalla merellä ja painolastivesitankkien tyhjentämistä mahdollisimman haitattomasti.

Ilman rahtia kulkevien alusten on tähän saakka ollut pumpattava painolasti-

Varustajien korvausvastuisiin tulossa korotuksia

◆ Varustajan korvausvastuun rajat nousevat 13. toukokuuta. Suurin korotus tulee matkustajavahinkoja koskevaan korvausvastuuseen.

Tulevaisuudessa matkustajalaivan varustajan kokonaisvastuu on 215 000 euroa kerrottuna sillä matkustajamäärällä, jonka laiva saa kuljettaa. Jos alus esimerkiksi saa kuljettaa 2000 matkustajaa, kokonaisvastuun raja on 430 miljoonaa euroa. Aikaisemmin vastuun katto on ollut enimmillään 30 miljoonaa euroa.

Varustajan vastuunrajat muista kuin matkustajavahingoista nousevat 2,4 kertaisiksi.

Korvausvastuun korotuksesta on sovittu Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä IMO:ssa.

• Lisätietoja:
hallitusneuvos Lolan Eriksson,
puh. (09) 160 28493

vetensä mereen lastaussatamassa säilyttääkseen merikelpoisuutensa. Näin painolastivettä siirtyy satamasta toiseen.

Veden ja pohjalietteen mukana kuitenkin kulkeutuu tuhansia eläin- ja kasvilajeja vieraisiin ympäristöihin ja vaarana on alkuperäisten lajien syrjäyttäminen. Lisäksi ne voivat järkyttää alueen alkupeleistä ekologiaa ja aiheuttaa näin terveydellisiä ja suuria taloudellisia haittoja.

Hanna Pyykkönen

Matkan varrelta

Helena Vänskä koordinoi liikenne- ja viestintäasioita

◆ Valtioneuvoston kanslian EU-sihteeristössä liikenne- ja viestintäasioita koordinoi vuoden loppuun maa- ja metsätieteiden maisteri **Helena Vänskä**. Vänskä on liikenne- ja viestintäministeriön kuljetus- ja logistiikkayksikön ylitarkastaja.

Liikenne- ja viestintäasioita pääministerin kansliassa ennen Vänskää seurannut **Mikko Alkio** on tämän vuoden loppuun valmistelemassa hallituksen globalisaatio-strategiaa.

Miika Mäkitalo sijaistaa Vänskää ministeriössä

◆ Liikenne ja viestintäministeriön kuljetus- ja logistiikkayksikössä **Helena Vänskän** tehtäviä vuoden loppuun saakka hoitaa diplomi-insinööri **Miika Mäkitalo**.

Tampereen teknisessä korkeakoulussa mm. kuljetuksen logistisia järjestelmiä opiskellut Miika Mäkitalo on aiem-

min työskennellyt Ratahallintokeskuksessa rautatieliikenteen kilpailun avaamiseen liittyvien kysymysten parissa.

Mäkitalon vastuulle kuuluvat yhdistetyt kuljetukset ja tavaraliikenteen EU-asiat. Lisäksi hän avustaa yksikön rautatieliikenneasioissa.

Puola ja Suomi sopivat satamayhteistyöstä

◆ Suomi ja Puola pyrkivät tiivistämään yhteistyötä maiden satamien välillä. Suomen liikenne- ja viestintäministeri **Leena Luhtanen** ja Puolan varapääministeri **Marek Pol** allekirjoittivat asiaa koskevan julkilausuman 28. tammikuuta Helsingissä.

Julkilausumassa ministerit sopivat, että maat pyrkivät EU:ssa viemään eteenpäin merikuljetusten kilpailukykyä parantavaa Itämeren moottoritie -hanketta.

Kahdenkeskisissä neuvotteluissa ministerit keskustelivat Varsovan ja Helsingin välisestä Rail Baltica -rautatiehankkeesta, Venäjän liikennettä koskevista asioista sekä EU:n liikennepoliittisista ratkaisuista.

Ministeri Luhtanen kertoi, että liikenneyhteyksien kehittäminen kiinnostaa Suomea.

- Puolan kautta voi tulevaisuudessa avautua uusia kuljetusreittejä Kes-

Rantala jatkaa teleasiantuntijana

◆ **Olli-Pekka Rantala** jatkaa Suomen pysyvässä EU-edustustossa Brysselissä teleasioista vastaavana kansallisena asiantuntijana vuoden 2007 elokuun loppuun saakka.

Rantala toimii kansallisena asiantuntijana Suomen vuoden 2006 heinäkuussa alkavan puheenjohtajuuskauden aikana.

Rantala on työskennellyt pysyvässä edustustossa vuoden 2002 keväästä lähtien.

- Lisätietoja:
tiedottaja Janne Hauta,
puh. (09) 160 28623

ki-Euroopan markkinoille. Edellytyksenä on kuitenkin, että Puola kehittää Itämeren satamistaan Keski-Eurooppaan meneviä yhteyksiä, ministeri Luhtanen painotti neuvotteluissa.

- Lisätietoja:
rakennusneuvos Juhani Tervala,
puh. (09) 160 28482
neuvotteleva virkamies
Kaj-Peter Mattsson,
puh. (09) 160 28523

Laura Eiro valmistelee merenkulun lakeja

◆ Oikeustieteen kandidaatti **Laura Eiro** hoitaa vuoden loppuun liikenne- ja viestintäministeriön merenkulkuyksikössä vuorotteluvapaan sijaisuutta. Eiro osallistuu merenkulkualan lainlaadintaa. Hänen tehtäviinsä kuuluu mm. avustaa

satamien ja merenkulun kansainvälisen turvallisuuslain Suomen version kirjoittamisessa. Lisäksi hän osallistuu huvi-venedirektiivin ja TBT-yhdisteitä koskevien säännösten valmisteluun.

Ministeriön EU-puheenjohtajuuden toimintasuunnitelma tekeillä

◆ Liikenne- ja viestintäministeriö on valmistautumassa vuoden 2006 heinäkuun alusta käynnistyvään Suomen EU:n puheenjohtajakauteen. Ministeriössä on laadittu puheenjohtajakauden toimintasuunnitelma, joka on tarkoitus hyväksyä kevään 2004 aikana.

Tuleva puheenjohtajakausi poikkeaa vuoden 1999 kaudesta monilla tavoin. EU laajenee 1.5.2004 alkaen 10 jäsenmaalla ja se saattaa ainakin alkuvaiheessa monimutkaistaa päätöksentekoa. Uusi komissio aloittaa toimintansa 1.11.2004 ja on odotettavissa, että se pääsee täyteen lainsäädäntövauhtiin juuri Suomen puheenjohtajakaudella. Myös Euroopan parlamentin rooli on kasvanut ja sen odotetaan lisäävän yhteispäätösmenettelyitä.

EU-toimintasuunnitelma sisältää 29 toimintasuositusta, jotka liittyvät puheenjohtajakauden organisointiin. Suunnitelma sisältää mm. Suomessa järjestettävät kokoukset, henkilöresurssit ja henkilökunnan koulutussuunnitelman. Lisäksi toimintasuunnitelmassa

on määritelty alustavat liikenteen ja viestinnän prioriteetit.

Toimintasuunnitelmasta keskustellaan yksityiskohtaisemmin myös ministeriön hallinnonalan, valtioneuvoston EU-sihteeristön sekä EU-edustuston kanssa.

Koska puheenjohtajakautteen valmistautuminen on prosessi, toimintasuunnitelmaa tullaan täsmentämään puheenjohtajakauden alkuun asti. Valtioneuvostossa EU-puheenjohtajakauden alustavia painopisteitä on tarkoitus käsitellä jo syksyn 2004 aikana, vaikka varsinainen työohjelman laatiminen aloitetaan keväällä 2005.

• Lisätietoja:
kansainvälisten asioiden neuvos
Silja Ruokola,
puh. (09) 160 28367

Nuijamaan raja-aseman siirrosta sopimus

◆ Nuijamaan raja-aseman siirtoa koskeva valtiosopimus allekirjoitettiin 5. maaliskuuta Helsingissä. Suomen puolelta sopimuksen allekirjoitti liikenne- ja viestintäministeri **Leena Luhtanen** ja Venäjän puolelta ensimmäinen varaliikenneministeri **Anatoli Nasonov**.

- Uusi raja-asema tehostaa ja nopeuttaa Suomen ja Venäjän välistä rekaliikennettä, sillä uudelle raja-asemalle rakennetaan erilliset kaistat kuorma- ja henkilöautoille. Erillisten kaistojen odotetaan nopeuttavan oleellisesti rajanylityksiä, ministeri Luhtanen sanoi.

Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen sekä Suomi että Venäjä voivat aloittaa Nuijamaan raja-aseman uuden teiden rakentamisen. Suomessa tienrakennustyöt aloitetaan välittömästi ja tieosuus on valmis vuoden 2005 aikana. Uuden raja-aseman on tarkoitus valmistua vuonna 2005.

Nykyisellään Nuijamaan raja-asemalla odotusajat ruuhkatilanteissa ovat 10–15 tuntia. Nuijamaa on toiseksi vilkkain rekkaliikenteen ylityspaikka Suomen ja Venäjän rajalla.

• Lisätietoja:
kansainvälisten asioiden neuvos
Silja Ruokola,
puh. (09) 160 28367

Svensk resumé

Teleministrarna i Europeiska unionen

◆ Teleministrarna i Europeiska unionen diskuterade telekommunikationens situation i EU vid sitt möte i Bryssel den 8 mars. Finland representerades vid mötet av kommunikationsminister Leena Luhtanen.

Diskussionen fördes utgående från frågor som ställdes av ordförandelandet Irland. Ministrarna kunde enas om innehållet i ett uttalande i ärendet.

Vid mötet presenterade kommissionen det dagsaktuella läget i verksamhetsplanen för eEuropa 2005. Ministrarna behandlade också en utredning som kommissionen givit om de åtgärder man kommer att vidta för att begränsa icke-önskad kommersiell information, så kallad skräppost.

Skräppostmeddelanden förorsakar en betydande ekonomisk förlust både för företag och privata medborgare. Därför föreslog EU:s teleministrar att medlemsländerna bör vidta alla tänkbara åtgärder för att förhindra skräppost.

I sina slutsatser uppmanar ministerrådet medlemsländerna att så snart som möjligt förverkliga dataskyddsdirektivet för telekommunikation och i synnerhet artikel 13, som gäller icke-önskad kommunikation.

Ministrarna hoppades att man i medlemsländerna i fortsättningen fäster mera uppmärksamhet vid att förbättra medborgarnas kunskande i frågan. Ministrarna föreslår att det kunde ske med hjälp av information om olika tekniska

lösningar. Kommissionen bör undersöka hur EU kunde finansiera program mot skräppost.

Kommissionen skall till slutet av 2004 undersöka om åtgärderna för att minska skräpposten räcker till och bedöma om det behövs ytterligare åtgärder.

Finland har betonat att internationellt samarbete är nödvändigt för att man skall kunna förhindra skräppost. För att förbättra situationen är samarbete viktigt i synnerhet inom OECD och på det av FN arrangerade världstoppmötet för informationssamhället WSIS.

Redarnas ersättningsansvar höjs

◆ Gränserna för redarens ersättningsansvar höjs den 13 maj. Den största höjningen görs för ersättningsansvar som gäller passagerarskador.

I fortsättningen kommer redarens totala ansvar gällande passagerarfartyg att vara 215 000 euro gånger det antal passagerare som fartyget får transportera. Om fartyget till exempel får transportera 2000 passagerare är gränsen för det totala ansvaret 430

miljoner euro. Tidigare har taket för ansvaret som högst varit 30 miljoner euro.

För andra skador blir gränserna för redarens ansvar 2,4 gånger större än tidigare. Om höjningen av ersättningsansvaret har man kommit överens i Internationella sjöfartsorganisationen IMO.

• Tilläggsinformation:
regeringsråd Lolan Eriksson,
tfn (09) 160 28493
eller 040 744 8118

Trafikministrarna i Europeiska unionen

◆ Trafikministrarna i Europeiska unionen har inte kunnat enas om hur de tunga fordonens kilometerbaserade avgifter skall uppbäras med vägtullar. Det kompromissförslag som ordförandelandet Irland presenterade fick inte majoritetens stöd i kommissionen och rådet. Förslaget till regler för hur vägavgifter skall uppbäras sköts upp på framtiden.

Vid trafikministrarnas möte i Bryssel den 9 mars presenterade kommissionen också det tredje järnvägspaketet och situationen i flygtrafikförhandlingarna mellan Förenta Staterna och EU. Finlands representerades vid mötet av kommunikationsminister Leena Luhtanen.

Med en förändring i det så kallade Eurovinjettdirektivet om vägavgifter för tung trafik skulle man bland annat ha

definierat grunden för hur de högsta avgifterna för vägtullarna räknas ut.

Förhandlingarna fördes hela dagen, men föll på att metoden att räkna ut vägtull inte var tillräckligt bindande för vissa av medlemsländerna. Ministrarna kunde inte heller enas om ifall medlen som samlats in med vägtullar borde så att säga öronmärkas för trafikens infrastruktur.

Finland och EU:s andra randstater understödde förslaget att de förhöjda avgifterna som samlas in med vägtullar borde användas för trafikprojekt som förbättrar trafiken på alla håll i Europa. Förordningarna i förslaget till förändrat vinjettdirektiv skulle ha gällt endast vägarna i det europeiska TEN-nätverket. I Finland hör bland annat europaväg E18 till det nätverket.

Ordförandelandet Irland ansåg efter två kompromissförslag att det inte fanns någon möjlighet att nå enighet i ministerrådet. Förslaget till förändringar i vinjettdirektivet kommer inte att behandlas fler gånger i ministerrådet under Irlands ordförandeperiod.

EU vill förbättra säkerheten i hamnarna

◆ Europeiska unionen vill öka säkerheten i de europeiska hamnarna bland annat mot hotet från terrorismen. EU har föreslagit ett direktiv, enligt vilket de säkerhetsåtgärder som gäller hamnarna utvidgas till att gälla hela hamnområdet och området kring det.

Förslaget är en fortsättning på den EU-förordning om förbättrande av säkerheten på fartyg och i hamnbyggnader, som är tänkt att träda i kraft i juli.

Avsikten med direktivet är att erbjuda flexiblere möjligheter att genomföra säkerhetsåtgärder på ett sådant sätt att man uppnår en enhetlig säkerhetsnivå i alla hamnar.

Förutom att direktivförslaget gäller ett regionalt större område föreslås i det att varje hamn bör ha en särskild säkerhetskommitté.

• Tilläggsinformation:
trafikråd Lassi Hilska,
tfn (09) 160 28497

Julkaisuja

Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisuja -sarja

Mobiilipalvelumarkkinat Suomessa 2003
(24/2004)

Yleisradio, julkinen palvelu ja sananvapaus
(23/2004)

Suomen telemaksujen hintataso 2003
(21/2004)

Tutkimukset ja kehittäminen. Tulokset 2003
(20/2004)

**Satamassa tapahtuva vaarallisten aineiden kuljetus.
Turvallisuusselvitys ja sisäinen pelastussuunnitelma**
(18/2004)

Trust in the New Economy - The Case of Finnish Banks
(17/2004)

**Telepalveluyritysten rakenne ja toimintamahdollisuudet.
Kansainvälinen vertailu**
(16/2004)

**Viestintälainsäädännön uudistamisen vaikutusten
arviointi 2003**
(14/2004)

**Liikennetelematiikan rakenteiden ja palvelujen t&k-
ohjelma FITS. Henkilöliikenteen informaatio-ohjelma
HEILI. Arviointiraportti**
(11/2004)

**Liikenneväyläpolitiikan linjauksia vuosille 2004-2013.
Taustaselvitys**
(8/2004)

**Liikenneväyläpolitiikan linjauksia vuosille 2004-2013.
Ministerityöryhmän mietintö**
(7/2004)

- mietintö ruotsiksi **Riktlinjer för trafikledspolitiken i Finland för åren 2004–2013. Ministerarbetsgruppens betänkande**
(9/2004)
- mietintö englanniksi **Strategy for the development and maintenance of Finland's transport infrastructure in 2004–2013. Report of the Ministerial Working Group**
(10/2004)

Datasiirtopalveluiden hinnat 2003
(6/2994)

Liikennesektorin ympäristökäsikirja. Luonnos
(5/2004)

Painettujen julkaisujen tilaukset

Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
faksi 020 450 2380
www.edita.fi/netmarket

Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisut pdf-muodossa
Internetissä osoitteessa www.mintc.fi.

EU-vaihde
LIIKENTEEN JA VIESTINNÄN EU-TIETOA